

Tryk barndom 2010

Strategi for en særlig indsats på
børneområdet for 2010

Indledning

Naalakkersuisut vil styrke børn og unges livsvilkår for at sikre et socialt bæredygtigt samfund i udvikling. Derfor har Naalakkersuisut fra 2010 valgt at afsætte 25 mio. kr. på finansloven til en særlig indsats, der har det generelle mål at sikre forudsætningerne for, at alle børn har en god og tryk barndom med muligheder for at udvikle sig.

Formålet med dette notat er at beskrive fokusområderne for den særlige indsats, og hvordan der arbejdes med disse.

De bærende principper og mål for den særlige indsats

Følgende fem principper ligger bag den særlige indsats:

1. **Alle børn har ret til en tryk barndom.** Dette indebærer rettigheder, som børn og unge skal kunne håndhæve. Alle børn og unge har krav på at vokse op i tryk rammer.
2. **Det sociale ansvar skal styrkes.** Ved at finde frem til stoltheden og styrken i at tage ansvar for egen og næstes velfærd kan der skabes et sundt og mangfoldigt samfund. Således skal både det individuelle og kollektive sociale ansvar styrkes. Dette gøres ved holdningsbearbejdende arbejde, hvor det bliver synligt, at alle borgere og institutioner har et ansvar i forhold til at reagere, hvis man er bekymret for et barn eller en familie.
3. **Der skal løftes i flok.** Det er nødvendigt på børneområdet at koordinere arbejdet og tænke helhedsorienteret. Således at samarbejde mellem Selvstyret, kommunerne, de frivillige organisationer og erhvervslivet styrkes. Indsatser og projekter skal komplettere hinanden, og der skal skabes synergieffekt blandt de igangsatte tiltag. Det er ligeledes nødvendigt at arbejde helhedsorienteret på tværs af områder såsom uddannelse, bolig, sundhed og erhverv.
4. **Indsatserne skal være baseret på viden.** Det er nødvendigt at vide, hvad der virker og hvorfor det virker. Det er ikke tilstrækkeligt at øge mængden af tiltag; det skal også sikres, at det enkelte tiltag er af høj kvalitet, hvorfor indsamling af dokumentation og evaluering af tiltag skal styrkes, så der sikres en større kvalitet i det faglige arbejde gennem vidensdeling.
5. **Tidlig indsats.** Det er helt afgørende, at det offentlige tidligt hjælper børnene og deres familier med forebyggende tiltag og iværksætter nødvendige hjælpeforanstaltninger. Gribes man ikke ind tidligt, risikerer man at forværre barnets problemer, således at det i sidste ende ender med en anbringelse, man ellers kunne have undgået med en forebyggende indsats. Forebyggelse og tidlig indsats betaler sig: Først og fremmest for barnet/den unge, som undgår de personlige og sociale konsekvenser af omsorgssvigt i barndommen, og for forældrene, som via indsatsen kan lære at fungere som omsorgspersoner. Men det betaler sig også for samfundet, som undgår de voldsomme udgifter, der følger af ikke at gribe ind i tide.

Fokusområderne inden for den særlige indsats

De enkelte fokusområder og indsatserne inden for den særlige indsats bygger i høj grad på de anbefalinger, som 7 arbejdsgrupper fremkom med i oktober 2009. Arbejdsgrupperne havde til formål at komme med anbefalinger på børne- og familieområdet med hensyn til mindskelse af omsorgssvigt og højnelse af generel trivsel (se "Anbefalinger angående børns og familiers trivsel", www.nanoq.gl). En overordnet styregruppe foretog en prioritering blandt anbefalingerne, og de prioriterede anbefalinger indgår alle som fokusområder i den særlige indsats.

Inden for den særlige indsats fokuseres der på følgende overordnede områder:

1. Holdningsændrende arbejde
2. Indsats målrettet børn og familier
3. Indsats mod seksuelt misbrug
4. Styrkelse af børn og unges rettigheder
5. Koordinering og vidensopsamling
6. Indsats mod vold

For alle de indsatser, der igangsættes, bliver der formuleret konkrete mål med indsatserne, og det vil blive fastlagt, hvorledes der følges op på, om målene nås.

Indsats for at styrke holdningsændring i samfundet

Det er vigtigt, at alle i samfundet tager et socialt ansvar, hvis den negative sociale arv skal brydes. Det offentlige kan ikke løfte børne- og ungeproblematikken alene. Der er tale om et samfundsproblem, og det er nødvendigt, at alle tager ansvar. Hvis et barn bliver udsat for omsorgssvigt, er det ikke kun naboens problem – det er samfundets – altså vores alle sammens problem.

I denne sammenhæng er det centralt, at alle kræfter i samfundet bruges – kommuner, foreninger og erhvervslivet – for at skabe en holdningsændring i samfundet. Alle skal forstå det ansvar, som påhviler os som samfundsborgere og ikke mindst forældre.

Realistiske rollemodeller, såsom hverdagens helte, skal hjælpe med at vise vejen til et godt liv for familier og børn og være drivkraften for at skabe et liv, man kan være stolt af.

Det er ikke mange årtier siden, at både det kollektive og individuelle ansvar var meget stærkt i samfundet, og alle i højere grad var ansvarlig for "alle børn". Grønland kan med god grund kigge lidt tilbage og i Selvstyrets navn genskabe det kollektive og individuelle sociale ansvar.

Samtidig skal forældre opmuntres til at tage det meget store ansvar, det er at være forældre. Forældre skal bevidstgøres om forælderrollen og tro på deres evner som forældre, sådan at de har de nødvendige forudsætninger for at påtage sig det store ansvar, det er at være forældre.

Børn skal kende deres rettigheder og vide, hvor der er mulighed for at modtage hjælp og støtte.

Det er vigtigt, at en indsats om holdningsændring når ud til hele samfundet, både geografisk, aldersmæssigt og til alle samfundsgrupper. Dette kan nås f.eks. gennem tv-spots, radioprogrammer, foredrag og musik.

Mål

Et samfund, hvor alle tager ansvar for hinanden og samfundets udvikling. Forældre, der har troen på og kompetencerne til at være forældre.

Prioriterede indsatser 2010

- **Styrkelse af ngo-samfundet.** Det er vigtigt, at det civile samfund styrkes, så der er aktive meningsdannere. De folk, der ønsker at yde en nødvendig frivillig indsats, skal styrkes i deres arbejde, da man derved kan få en stor indsats for få ressourcer. Ngo'erne skal tilbydes kurser og anden hjælp til at styrke deres

organisationer. Arbejdet fortsættes i efteråret 2010 i et samarbejde med kommunerne og ngo'er.

- **Holdningsbearbejdningskampagne.** Kampagnen skal udformes i samarbejde med lokale aktører, f.eks. ngo'er. Der skal være tre målgrupper for kampagnen, henholdsvis børn og unge, forældre og fagfolk. Børnene skal gøres bekendt med deres rettigheder, forældrene skal gøres opmærksom på deres forpligtelser og ansvar som forældre og fagfolk skal have mere viden og blive mere opmærksomme på deres forpligtelser i deres faglige arbejde. Det forberedende arbejde igangsættes i efteråret 2010 i et samarbejde mellem ngo'er og Departementet for Sociale Anliggender. Selve kampagnen forventes igangsat i slutningen af 2010/begyndelsen 2011.
- **Mønsterbrydere/rollemodeller.** Unge har behov for at spejle sig i andre unge. Ung-til-ung kommunikation er virkningsfuld, idet de unge lytter og bedre kan forholde sig til emnet, når det er en ung fortæller, de kan spejle sig i. Det er vigtigt for unge at møde rollemodeller og se, at det er muligt at tage en uddannelse og få et job, selvom man har haft en meget svær barndom. Kampagnen sættes i gang i efteråret 2010 som del af den større holdningsbearbejdende kampagne i et samarbejde mellem Departementet for Sociale Anliggender og en eller flere ngo'er og koordineres med KIIIN.
- **CSR (Cooperate Social Responsibility/virksomhedernes sociale ansvar).** Der er mange ressourcer i erhvervslivet, der i høj grad har udtrykt et ønske om at bidrage aktivt til en positiv social udvikling. De kan bidrage med vigtige ressourcer, viden og personer med overskud. Departementet for Sociale Anliggender har sammen med kommunerne påbegyndt et samarbejde med erhvervslivet.

Effekt

Et socialt og økonomisk bæredygtigt samfund, hvor alle tager ansvar og deltager i samfundsudviklingen.

Indsats for aktiviteter målrettet børn, unge og socialt udsatte familier

Undersøgelser viser, at en stor del af børn og unge ikke trives. Ifølge "Børn i Grønland" har 15 pct. af pigerne og 25 pct. af drengene i skolealderen således trivselsproblemer. Trivselsproblemer forekommer ofte hos ældre børn og er i særlig grad knyttet til samvær med andre børn. Der er ikke den store forskel på trivslen blandt børn fra byer og bygder, og der er ikke forskel de fire kommuner imellem.

Mange børn mangler rollemodeller, de kan spejle sig i og få støtte fra. Mange unge går ud af skolen uden at have taget de afsluttende eksaminer. Af den årgang, der gik ud af folkeskolen i 2007, er 42 pct. i gang med en uddannelse i 2009.

Familierne er en af grundstenene i vores velfærdssamfund. Det er familierne, der skal sikre, at børn og unge vokser op i trygge og omsorgsfulde rammer, så de har overskud til at tage en uddannelse og blive velfungerende samfundsborgere. Der skal sættes aktivt ind i forhold til familierne for at bryde den sociale arv.

Der er en del familier med få ressourcer, som har svært ved at varetage den daglige omsorg for deres børn. I undersøgelsen "Børn i Grønland" fremgår det, at 12 pct. af familierne i undersøgelsen har svage ressourcer. Det betyder, at 12 pct. af de børn, der indgår i undersøgelsen vokser op i en familie, som vurderes at have for svage ressourcer til at imødekomme barnets behov for fysiske og psykiske trivsel og udvikling.

Modtager de socialt udsatte familier ekstra støtte og særligt tilpassede tilbud, vil børnene i større omfang kunne forblive i familien, så en anbringelse uden for hjemmet kan forhindres. Dette er både menneskeligt og økonomisk gavnligt.

Der er alt for mange børn med behov for at blive anbragt uden for hjemmet. Ved udgangen af 2006 var omkring 1.150 børn og unge anbragt uden for hjemmet. Heraf var godt 900 anbragt i familiepleje, mens resten var anbragt på døgninstitutioner. Antallet af anbragte børn og unge svarer til 7 pct. af alle børn og unge under 18 år i Grønland. Der er ikke nyere tal, men der er grund til at regne med, at tallet ikke er faldet. Dette tal er langt højere end andelen i de nordiske lande. Til sammenligning var der i Danmark i 2007 anbragt ca. 15.000 børn og unge uden for hjemmet ud af en samlet børnepopulation på ca. 1,2 millioner. Dette svarer til en anbringelsesfrekvens på 1,25 pct. af alle børn og unge under 18 år.

Mål

Børn og unge skal have et fristed, hvor de kan modtage omsorg og tryghed fra kompetente voksne, når deres hverdag er svær, og det for en kortere periode ikke er muligt at opholde sig i hjemmet. Tilbuddene til børn og unge, der enten kommer fra socialt udsatte hjem eller opholder sig langt fra deres familie pga. af uddannelse og dermed mangler voksenkontakt, skal øges.

Kommunerne skal have bedre mulighed for at støtte de udsatte familier, således at det i mindre omfang er nødvendigt at anbringe børn uden for hjemmet.

Prioriterede indsats 2010

- **Antallet af væresteder skal øges.** Kommunerne tilbydes igen i 2010 tilskud til finansiering af driften af væresteder. Der skal fokus på etablering af flere væresteder i samarbejde mellem Naalakkersuisut og kommunerne i hele 2010 og 2011.
- **Værestederne skal evalueres og styrkes.** Det er vigtigt, at der kommer mere viden om værestederne og deres indsats, samt effekten heraf, for bedst muligt at kunne tilrettelægge arbejdet med at styrke indsatsen. Den pædagogiske og socialfaglige indsats i værestederne skal udbygges og styrkes. Kommunerne er en vigtig samarbejdspartner. En evaluering forventes påbegyndt i 2011. Arbejdet med at styrke værestederne påbegyndes, når evalueringens resultater ligger klar ultimo 2011.
- **Udvidelse af mentorprojekt.** En mentor er en rollemodel, der skal støtte og inspirere den unge i at træffe og fastholde gode livsvalg. Et samarbejde med en ngo påtænkes. Foreningen har i forvejen et mentorprojekt i Nuuk. Indsatsen forventes påbegyndt i sommeren 2010.
- **Venskabsfamilier.** Mange børn og forældre har brug for et ekstra netværk. En familie, der kan give en hjælpende hånd og som åbner sit hjem i weekender, ferier og nogle gange i hverdagen. Venskabsfamilier er en frivillig indsats, og disse tilbydes kurser og løbende råd og vejledning. Arbejdet igangsættes i samarbejde med en ngo. Indsatsen starter ultimo 2011.
- **Skolefeordning.** Børn og unge har behov for en voksen, de kan søge støtte og vejledning hos. Rådgiveren skal være tæt placeret i hverdagen på skolen. Skolefeen skal være opsøgende i forhold til børn og unge, der har det svært, og have ressourcer til at give de pågældende børn og unge et frirum, med eksempelvis aktiviteter og samtaler. Skolefeordningen skal etableres i tæt

samarbejde med kommunerne og KIIN. Det forberedende arbejde skal afsluttes i 2010 og enkelte pilotprojekter opstartes.

- **Fokus på efterværn (18-21-årige).** De unge har fortsat behov for omsorg og støtte, når de fylder 18 år og ikke længere skal være på døgninstitution eller i plejefamilie. Efterværn skal sikres som en rettighed for den unge i lovgivningen. Der skal fokus på efterværn i kommunerne gennem afholdelse af et kursus og udgivelse af pjece om efterværn. Der udgives en pjece og afholdes kursus i efteråret 2010.
- **Tilskud til sommerferieaktiviteter for udsatte børn og unge 2010.** Kommunerne melder om behov for aktiviteter for de børn og unge, hvis forældre ikke har ressourcer til at holde ferie og lave aktiviteter med børnene og de unge. Der kan eksempelvis være tale om hyttetur i fjorden, fodboldskole, teaterprojekter m.m. Arbejdet skal koordineres af kommunerne og evt. udføres af en lokal forening. Kommunerne kan søge om midler til aktiviteter for børn og unge med særlige behov. Indsatsen igangsættes af Departementet for Sociale Anliggender i 2010.
- **Familiecentrene skal evalueres og arbejdet styrkes.** Der findes ikke systematiserede oplysninger om, hvordan familiecentrene arbejder eller om deres resultater. Det er vigtigt, at arbejdet og effekten evalueres, så indsatsen kan målrettes og få større virkning. Arbejdet sker i tæt samarbejde med kommunerne. Evalueringen sker i tæt samarbejde med kommunerne og det danske socialministerium og forventes igangsat medio 2010.
- **Etablering af familiebehandlingsprogrammer til familier med særlige behov.** Familiecentrene udgør en vigtig del af det sociale forebyggende og støttende arbejde med familier i kommunerne. Effekten af dette tilbud skal maksimeres ved, at tilbuddet målrettes og udvikles. Mulighederne for at støtte familier med særlige behov skal styrkes gennem specielt tilrettelagte tilbud, der skal øge tilknytningen til barnet og give viden om grundlæggende børneomsorg, idet en del af disse forældre aldrig selv har lært, hvad omsorg for et barn indebærer. Arbejdet sker i tæt samarbejde med kommunerne. Det indledende arbejde forventes påbegyndt i efteråret 2010, således at forældreuddannelse kan påbegyndes i 2011.
- **Familiehøjskoler.** Familiehøjskoler er kurser målrettet deltagernes behov samt ressourcerne i lokalsamfundet. Emner er f.eks. børneopdragelse, familiesamtaler, økonomi m.m. Indsatsen fortsætter i 2010, hvor kommunerne fortsat tilbydes finansiering af driftsudgifter til afholdelse af familiehøjskoler.
- **Klar til barn kurser.** Klar til barn er et forældrekursus, som allerede tilbydes alle forældre og som bidrager til at styrke kommende forældres kompetencer i forhold til opdragelse, socialt netværk og stimulere forældrenes sunde følelsesmæssige tilknytning til barnet for derved at forebygge negative handlinger som vold og uhensigtsmæssig behandling af børnene. Der er indgået en partnerskabsaftale mellem Departementet for Sociale Anliggender, Departementet for Sundhed og PAARISA om projektet, der også fortsætter i 2010. Kurserne udmøntes i sammenhæng med projekt tidlig indsats og dukkeprojektet.
- **Særlig indsats plejefamilier.** Plejefamilier gør en stor indsats for at varetage den daglige omsorg for udsatte børn og unge. De har behov for sparring og viden om børns forhold. Der skal sikres en mere systematisk sagsbehandling og

en koordineret planlægning af plejefamilieindsatsen i kommunerne. Departementet for Sociale Anliggender giver derfor tilskud til kommunerne til ansættelse af plejefamiliekonsulenter og til afholdelse af kurser for plejefamilier og sagsbehandlere på området. I 2010 vil der blive udgivet fem pjecer rettet mod særlige fokusgrupper og -områder: plejebørn i alderen 6 til 12 år, plejebørn i alderen 13 til 18/23 år, særligt om efterværn, særligt om plejefamilien og særligt for sagsbehandlere, ligesom der vil blive udgivet en børnebog for mindre børn om at være plejebarn. Departementet for Sociale Anliggender er ansvarlig for indsatsen i tæt samarbejde med kommunerne og Plejefamilieforeningerne.

Effekt

Flere børn, der har ressourcer til at deltage i skolens undervisning og på sigt tage en uddannelse. Samfundet får flere nyttige samfundsborgere, der kan bidrage positivt til den økonomiske udvikling. Samfundet bliver mere bæredygtigt.

Stærke familier med gode ressourcer, der kan yde omsorg for egne børn i hjemmet. Tiltagene skal forebygge omsorgssvigt og minimere antallet af børn anbragt uden for hjemmet.

En målrettet tidlig indsats vil have positive sociale og økonomiske effekter på lang sigt. Lykkes det at løse sociale problemer tidligt, inden de udvikler sig, vil færre unge blive anbragt uden for hjemmet.

Indsats for ofre for seksuelt misbrug

Seksuelt misbrug har enorme konsekvenser for dem, det berører, og ofre for seksuelt misbrug har som regel et stort behov for hjælp, støtte og behandling.

Der skal være hjælp at hente til ofre for seksuelt misbrug. Dette gælder både for børn og voksne.

Undersøgelser peger på, at omfanget af seksuelle overgreb i Grønland er stort. Op mod en tredjedel af adspurgte mødre i "Børn i Grønland" fortæller, at de er blevet udsat for seksuelt misbrug på et tidspunkt i deres liv, og mange børn og unge rapporterer selv om seksuelle overgreb.

Mål

Initiativerne skal afhjælpe de skader, der sker som følge af seksuelle overgreb, således at de berørte børn og voksne kan leve et liv i trivsel med sunde relationer til familie og venner. Endvidere vil indsatsen på sigt virke forebyggende, da krænkerne ofte selv har været udsat for seksuelle overgreb.

De øvrige indsatser, der igangsættes på området, vil alle have som overordnet formål at reducere omfanget af seksuelt misbrug af børn og unge og de skadelige virkninger heraf.

Prioriterede indsatser 2010

- **Der oprettes et børnecenter i Nuuk.** Børnecentret er inspireret af den islandske 'barnahus'-model. Tanken i modellen er at samle alle professionelle indsatser omkring børn og unge, der har været udsat for seksuelle overgreb,

under et tag. Børnecenteret skal endvidere fungere som videnscenter, hvor fagfolk kan søge råd og vejledning.

Oprettelsen af børnecenteret skal ske i tæt samarbejde med Departementet for Sundhed, som repræsenterer den lægefaglige ekspertise, og med politiet, som skal bidrage i forhold til de retslige forhold. Derudover skal kommunerne inddrages i planlægningen af behandlingsindsatsen, organiseringen, fastlæggelse af visitationsprocedurer mv. Det forventes, at børnecenteret i Nuuk kan påbegynde arbejdet i en opstartsrolle ultimo 2010.

- I 2010 skal det samtidig vurderes, hvor det er relevant at oprette **flere børnecentre**, og hvordan modellen for sådanne børnecentre skal se ud.
- Der er indgået aftale med Tasiorta, som yder **behandling til voksne med senfølger** fra seksuelle overgreb i barndommen. Der etableres selvhjælpsgrupper og den eksisterende telefonrådgivningslinje udvides. Indsatsen vil være en videreførelse af den indsats, der blev igangsat i 2009. Det skal i løbet af foråret 2010 klargøres, hvordan indsatsen kan udvides og tilpasses særlige geografiske eller behandlingsmæssige behov.
- **Uddannelse af fagpersoner** på socialområdet, i daginstitutioner og skoler omkring tegn på seksuelle overgreb og om håndtering af mistanke om seksuelle overgreb. Arbejdet koordineres i samarbejde med KIIN og udføres af fagfolk med særlig viden om seksuelle overgreb. Arbejdet planlægges i 2010 og igangsættes i 2011.

Effekt

Flere borgere, der kan takle voksenlivet og selv kan varetage omsorgen for deres børn.
Mere viden om seksuelt misbrug, behandling og forebyggelse.
En formindskelse af antallet af børn, der udsættes for seksuelt misbrug.

Indsats for styrkelse af børns rettigheder ifølge FN's børnekonvention

Det skal sikres, at barnets rettigheder altid overholdes, og FN's børnekonvention skal altid tænkes ind i arbejdet med børn og unge.

Børn har svært ved at blive hørt og dermed gøre opmærksom på de udfordringer og prioriteringer, der har betydning for deres trivsel.

Børns basale rettigheder overholdes ikke, når de udsættes for vold og seksuelt misbrug og ikke modtager den fornødne støtte og omsorg. Dette skal ændres.

MIPi's arbejde med at indsamle og formidle viden skal styrkes gennem oprettelse af et rådgivende børne- og ungeorgan. Dette sker ved, at den faglige vidensindsamling og dokumentationsindsats kobles sammen med muligheden for at komme med faglige oplæg og anbefalinger med fokus på børns og unges velfærd.

Naalakkersuisut forhandler med UNICEF om at indgå en 5-årig samarbejdsaftale, der har til formål at skabe de bedst tænkelige muligheder for opvækst og udvikling for børn i hele Grønland, baseret på FN Konventionen om Barnets Rettigheder og i respekt for Grønlands kultur og status som selvstyreområde.

Børn og unges holdninger og udfordringer skal være kendt og medtages i den politiske beslutningsproces og i samfundsdebatten.

Mål

Alle børn og unge skal kende deres rettigheder og vide, hvad rettighederne betyder.

Prioriterede indsætter 2010

- Der skal etableres et **rådgivende børne- og ungeorgan**, som skal sikre, at der holdes fokus på børns rettigheder og at disse overholdes, samt indsamle viden om området og rådgive politikere, fagfolk m.fl. En vigtig rolle er endvidere at give børn en stemme i samfundsdebatten. Nogle af de opgaver, dette organ skal varetage, udføres i dag af MIPI, hvorfor MIPI skal tænkes ind i konstruktionen for at sikre en optimal udnyttelse af ressourcer. Der skal fortsat være en videns-, dokumentations- og formidlingsdel, som skal styrkes. Samtidig skal det rådgivende børne- og ungeorgan have en koordinerende funktion i forhold til indsætter for børn og unge og virke som bindeled mellem borgerne og Naalakkersuisut. Start forventes i 2011.
- Forud skal der igangsættes initiativer for børn og unge, hvor de aktivt involveres i, hvilke arbejdsopgaver deres kommende talsmand skal prioritere, f.eks. et **børnepanel**. Børnepanelet forventes igangsat i efteråret 2010. Arbejdet koordineres i samarbejde med MIPI.
- **Bog om børns rettigheder**. En bog målrettet de mellemste skoleklasser om FN's børnekonvention. Børnene skal involveres i bogens indhold og undervisningen. Arbejdet varetages af MIPI og ICYC. Bogen udkommer 2011.
- **Revision af børne- og ungelovgivning**, hvor børn og unges rettigheder styrkes. Det skal sikres, at alt arbejde med børn og unge tager udgangspunkt i FN's børnekonvention. Der skal udarbejdes standarder og socialfaglige værktøjer, så det sikres, at der sker et fagligt løft i kvaliteten af arbejdet i kommunerne. Der skal i forbindelse med arbejdet være fokus på tilsyn og kontrol med kommunernes forvaltning af børne- og ungeområdet. Det er et stort arbejde, der påbegyndes i 2010, men først forventes færdiggjort i 2012.

Effekt

Forbedret lovgivning og sagsbehandlingsværktøjer vil betyde mere kvalitet i sagsbehandlingen i kommunerne, ligesom ny lovgivning vil sætte fokus på kvalitet i børne- og ungearbejdet.

Børn og unge skal kende deres rettigheder. De skal lære at blive stærke medborgere.

Indsætter for at styrke koordinering, vidensopsamling og kvalitet i arbejdet med børn og unge

Det er nødvendigt at styrke indsamling af dokumentation og evaluering af tiltag. Ellers kan projekter ikke rettes ind, så de bliver mere effektive. Det er heller ikke muligt at vidensdele, således at alle bliver klogere på deres egne og andres arbejdsmetoder.

Der er megen "usynlig" viden i den sociale sektor. Mange medarbejdere på det sociale område har en god forståelse for, hvorfor de gør, som de gør, og hvordan det virker. Det er rigtig godt, men ikke godt nok. Hvis fagfolk skal kunne lære af hinanden og udvikle fælles arbejdsmetoder, er det essentielt, at viden er nedskrevet, og at fagfolk forholder sig aktivt og kritisk til det arbejde, der bliver udført. Dette vil give en synergieffekt i

kvaliteten af arbejdet på det sociale område, ligesom samarbejdet med andre sektorer vil blive lettere, når den sociale viden er beskrevet.

MIPI's arbejde med at indsamle og formidle viden om børn og unge skal styrkes. MIPI gør et uundværligt stykke arbejde med at skabe grundlag og muligheder for en bredere og grundigere viden og debat om børn og unge i Grønland.

Naalakkersuisut har en stærk tro på, at det er gennem fællesskab og samarbejde, man opnår de bedste resultater. Derfor er tillid og åbenhed en integreret del af det politiske grundsyn. Derfor er det formaliserede samarbejde med kommunerne uundværligt for strategiens gennemførelse og succes.

Departementet for Sociale Anliggender vil aktivt i deres arbejde med børn og unge stille krav om vidensdeling, dokumentation og evaluering. Arbejdet er allerede igangsat og fortsættes i 2010.

Mål

Bedre projekter med større effekt.

Prioriterede indsatser 2010

- **Udarbejdelse af evalueringsbog for fagpersoner på det sociale område.** Der er indgået et samarbejde med to videnskabelige medarbejdere om udarbejdelse af en evalueringsbog. Bogen skal sætte fokus på evalueringsmetode og tydeliggøre fordele ved anvendelsen af evalueringstiltag. I bogen indgår tre eksemplariske evalueringer på det sociale område. Bogen forventes udgivet i efteråret 2010.
- **Kurser om evaluering.** Indsatsen vil blive fulgt op af et kursusforløb ultimo 2010.
- **Kompetenceudviklingspulje for medarbejdere ansat i familiecentre og krisecentre.** Puljen skal bruges til tilskud til videreuddannelse, deltagelse i fagkonference og faglige fora. Arbejdet igangsættes i foråret 2010. Departementet for Sociale Anliggender er initiativtager.
- **Statistik.** Der mangler statistiske oplysninger på det sociale område. Der skal udarbejdes en statistisk database, hvor der altid er opdateret data om f.eks. anbragte børn og unge. Departementet for Sociale Anliggender er ansvarlig for udviklingen af et simpelt statistiksystem, der kan ibrugtages i 2011.
- **Kursusindsatsen fortsættes og intensiveres i 2010.** Der afholdes mange kurser på det sociale område, som er et led i at opkvalificere det faglige arbejde på det sociale område, f.eks. kurser for kommunale sagsbehandlere på børne- og ungeområdet og plejefamilieområdet. Herudover vil der være efteruddannelser for personale på familiecentre og krisecentre, ligesom der vil blive tilbudt kurser til plejefamilier. Derudover har kommunale sagsbehandlere mulighed for at tage en rådgivningsassistentuddannelse. Der vil i 2010 være særligt fokus på børn og unge i kursusplanlægningen.

Effekt

Mere viden, så der kommer bedre og mere virkningsfulde projekter for de samme ressourcer. Flere fagfolk med større viden om virkning og årsager.

Indsatsen mod vold skal styrkes

Diverse undersøgelser viser, at der er megen vold i familierne. 4 pct. af børnene har været udsat for aktiv fysisk omsorgssvigt, hvilket vil sige, at de er blevet slået. Samtidig har 16 pct. af mødrene været udsat for fysisk vold fra en nuværende eller tidligere partner. 20 pct. af mødrene har været udsat for enten fysisk vold eller trusler om fysisk vold.

Børn, som vokser op i familier med vold, bliver skadet, også selvom de ikke selv bliver slået. Børn, der er vidne til vold i hjemmet, har også øget risiko for at skulle leve med volden som voksne, enten ved selv at udøve vold eller ved at blive offer i et voldeligt forhold.

Vold er ikke en privat sag, det er et samfundsanliggende. Samfundet skal vise, at det ikke accepterer vold.

Mål

Voldscirklen skal brydes, så børn fra voldsramte familier ikke fortsætter det voldelige mønster enten som voldsudøver eller modtager af vold.

Vold skal ikke være et tabuemne. Der skal i samfundsdebatten klart tages afstand fra vold og dens skadelige konsekvenser.

Prioriterede indsatser 2010

- **Der er behov for at styrke krisecentrene.** Krisecentrenes medarbejdere arbejder ofte alene med meget tunge og komplicerede sager. Der blev i 2009 igangsat en særlig uddannelsesmæssig indsats, hvor krisecentrenes medarbejdere blev tilbudt modulopbygget efteruddannelse med fokus på samtaleteknik, krisehåndtering, supervisionsteknikker m.m. Den modulopbyggede efteruddannelse har været en så stor succes, at der blev udbudt to uddannelsesforløb. Efteruddannelsen fortsætter i 2010.
- Der er behov for at udvide **tiltag målrettet børn på krisecenter**, f.eks. ved ansættelse af pædagoger målrettet krisecentrene i kommunerne. Det forventes ikke, at der skal ansættes en pædagog for børn på alle krisecentre, men en centralt i kommunen, der kan koordinere tiltag for børn i krisecentre. Herunder skal vedkommende kunne igangsætte samtalegrupper for børnene. Indsatsen planlægges i samarbejde med kommunerne, som kan søge tilskud til oprettelse af en stilling eller aktiviteter. Tilskud kan ydes fra 2011 i samarbejde mellem Departementet for Sociale Anliggender, kommunerne og krisecenterforeningen.
- **Indsats mod kærestevold.** Det er vigtigt at tage fat om de helt unge, hvis man ønsker at bryde voldsspiralen. Tal fra Danmark viser, at et stort antal unge er udsat for kærestevold. Der er indikatorer, der tyder på, at tallet er mindst lige så stort i Grønland. Indsatsen skal planlægges, således at den er målrettet de unge, f.eks. unge mønstrebrydere, der rejser rundt og holder oplæg på uddannelsesinstitutionerne, og en hjemmeside, hvor man kan stille spørgsmål og få information. Indsatsen skal koordineres af en lokal ngo, der arbejder for unge. Arbejdet er en del af den større holdningsbearbejdende kampagne, der igangsættes i samarbejde med ngo'er.

Effekt

Vold accepteres ikke. Personer i et voldeligt forhold får mulighed for at få hjælp og støtte til at bryde et negativt familiemønster.

Børn og unge får bedre trivsel og vokser op i hjem uden vold.